

การเปิดรับสื่อและพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่น
ในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาว มณฑล หนูสีใส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตรพัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-825-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**MEDIA EXPOSURE AND MORAL BEHAVIOR OF
ADOLESCENTS IN BANGKOK METROPOLIS**

Miss Monthalee Nooseisai

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication**

Department of Public Relations

Faculty of Communication Art

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-825-5

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

มณฑล หนูสีไล : การเปิดรับสื่อกับพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร
(MEDIA EXPOSURE AND MORAL BEHAVIOR OF ADOLESCENTS IN BANGKOK
METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.จรรยา ไร แกลโกศล. 116 หน้า ISBN 974-334-825-5

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะ และความสัมพันธ์ของ การเปิดรับสื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่น อายุ 15 - 24 ปี จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 413 คน การ วิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การทดสอบ ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe ซึ่งประมวล ผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และ .01

สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การเปิดรับสื่อมวลชนกับการเปิดรับสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05
2. ผู้ที่เปิดรับสื่อจากช่องทาง และปริมาณแตกต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมตามการรับรู้ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ผู้ที่เปิดรับสื่อจากช่องทาง และปริมาณแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อพฤติกรรมไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ผู้ที่เปิดรับสื่อจากช่องทาง และปริมาณแตกต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ
5. ผู้ที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อบุคคลแตกต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมตามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่ม อ้างอิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
6. พฤติกรรมจริยธรรมตามการรับรู้กับพฤติกรรมจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ
7. พฤติกรรมจริยธรรมตามประสบการณ์ตรงกับพฤติกรรมจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
8. พฤติกรรมจริยธรรมตามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงกับพฤติกรรมจริยธรรมมีความสัมพันธ์ ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์.....
สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
ปีการศึกษา..... 2542.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4185128028 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD : MORAL BEHAVIOR / CULTIVATION THEORY / REASONED ACTION

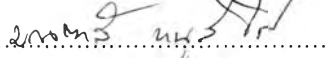
MONTHALEE NOOSEISAI : MEDIA EXPOSURE AND MORAL BEHAVIOR OF ADOLESCENTS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR. ASSO.PROF.JARANAI GLAEGOSOL, 116 pp. ISBN974-334-825-5

The objectives of this survey research were to investigate the characters of moral behavior - in perception, in direct experience, according to subjective norm and in term of intention - attitudes toward moral behavior, media exposure and relationships among these factors. The 413 subjects were randomized from Bangkok adolescents who are at the age between 15-24 year old. The data was collected by questionnaires and analyzed by SPSS statistical package to obtain percentage, mean, Two Way ANOVA, Scheffe and Pearson Product Moment Correlation coefficient at significance level of .05 and .01

The results of the research could be summed up as follows :

1. Mass media exposure and interpersonal channel exposure behavior do not correlate at significant level of .05
2. Those persons expose to variety of channels source of moral behavior and variety of frequency of exposure does not significantly differ among each other.
3. Attitude toward moral behavior among 3 group of adolescents which had different level of variety of channels does not significantly differ.
4. Media exposure and moral behavior do not significantly correlate.
5. Moral behavior from subjective norm among 3 groups of adolescents which had difference level of interpersonal channel exposure does not significantly correlate.
6. Moral behavior from intention significantly correlates with moral behavior from perception.
7. Moral behavior from direct experience significantly correlates with moral behavior from intention.
8. Moral behavior from personal belief in reference group significantly correlates with moral behavior from intention.

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา..... 2542

ลายมือชื่อผู้คิด.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... (66)
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ และคณาจารย์ทุกท่านสำหรับข้อคิดและคำแนะนำที่ท่านมอบให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ จาระไน แกลโกศล รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัติ บุญลือ ดร. อรุณ จันทวานิช

มณฑล หนูสีใส

12 พฤษภาคม 2543

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
บทที่ 1 : บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานำวิจัย	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
สมมติฐานของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
ข้อจำกัด	10
นิยามศัพท์	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 : แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ทฤษฎีการปลูกฝังความจริง	14
แนวคิดเกี่ยวกับสังคมแห่งการบริโภค : บริโภคนิยม และผลกระทบต่อสังคมไทย	18
แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม	26
ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล	31
แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 : ระเบียบวิธีวิจัย	37
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	37
ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	37
วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	37
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย	44
การประมวลผลข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	54
ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	54
การเปิดรับสื่อ	57
พฤติกรรมจริยธรรม	59
ทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรม	61
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน	62
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1	62
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2	62
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3	64
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4	65
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5	67
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 6	68
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 7	68
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 8	69

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 : สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผลการวิจัย	74
ข้อเสนอแนะทั่วไป	89
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	91
รายการอ้างอิง	92
ภาคผนวก ก	101
ภาคผนวก ข	112
ประวัติผู้วิจัย	116

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	54
2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	54
3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	55
4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ส่วนตัวต่อเดือน โดยประมาณ	55
5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้รวมของครอบครัว ต่อเดือน โดยประมาณ	56
6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการเปิดรับสื่อ และ ค่าเฉลี่ยของการเปิดรับสื่อ	57
7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรมตามการรับรู้ พฤติกรรมจริยธรรมตามประสบการณ์ตรง พฤติกรรมจริยธรรมตามความเชื่อ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง พฤติกรรมจริยธรรมตามเจตจำนงเชิงพฤติกรรมของแต่ละ พฤติกรรม	59
8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม	61
9 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อบุคคล	62
10 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมตามการรับรู้ ระหว่างกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อมวลชนต่างกัน	62
11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมตามการรับรู้ ระหว่างกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อบุคคลต่างกัน	63
12 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของลักษณะทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรม ระหว่างกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อมวลชนต่างกัน	64
13 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของลักษณะทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรม ระหว่างกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อบุคคลต่างกัน	64
14 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมตามเจตจำนง เชิงพฤติกรรม ระหว่างกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อมวลชนต่างกัน	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมตามเจตจำนง เชิงพฤติกรรม ระหว่างกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อบุคคลต่างกัน66
16	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมตามความเชื่อ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อบุคคลต่างกัน67
17	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจริยธรรมตามการรับรู้กับพฤติกรรม จริยธรรม68
18	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจริยธรรมตามประสบการณ์ตรง กับพฤติกรรมจริยธรรม68
18	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจริยธรรมตามความเชื่อเกี่ยวกับ กลุ่มอ้างอิงกับพฤติกรรมจริยธรรม69

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม	32
2 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมจริยธรรมตามการรับรู้ จำแนกตามช่องทางและปริมาณ การเปิดรับสื่อ	63
3 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรม จำแนกต่างช่องทางและปริมาณ การเปิดรับสื่อ	65
4 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมจริยธรรม จำแนกตามช่องทางและปริมาณการเปิดรับสื่อ	66
5 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมจริยธรรมตามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง จำแนกตามระดับการเปิด รับสื่อบุคคล	67